

1

COTA UNICĂ AJUSTATĂ.

CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ

PRIN SIMPLIFICAREA FISCALĂ

Deși s-au făcut progrese în simplificarea fiscală, mai putem face multe pentru a crește atât eficiența cât și echitatea sistemului de taxare

Taxarea muncii pentru salariile mici	
sursa: Eurostat, date disponibile pentru 2013	
ȚARA	%
Belgia	50,1
Ungaria	49,0
Franța	45,6
Germania	45,1
Italia	44,7
Austria	44,5
Letonia	43,6
România	43,4
Suedia	40,8
Cehia	39,3
Lituania	39,2
Estonia	38,7
Slovenia	38,5
Slovacia	38,4
Finlanda	37,6
Spania	37,2
Grecia	36,9
Danemarca	36,6
Turcia	36,5
Portugalia	34,8
Polonia	34,7
Norvegia	34,1
Bulgaria	33,6
Olanda	32,2
Japonia	30,3
Luxemburg	29,9
SUA	29,3
Islanda	28,7
M. Britanie	26,9
Irlanda	21,1
Elveția	19,2
Malta	18,9
Cipru	11,9

Scăderea CAS cu 5 puncte procentuale operată anul trecut a relaxat substanțial povara fiscală asupra costurilor cu forța de muncă dar, în continuare, angajatorii și angajații din România suportă unul dintre cele mai mari niveluri de taxare din lume¹. Deși SAR a prezentat întodeauna cu mândrie contribuția sa la introducerea cotei unice în România de acum zece ani², examinarea obiectivă a dovezilor performanței acesteia arată că, fără a face un pas înapoi, putem depăși cota unică pentru o îmbunătățire atât a echității, cât și a eficienței sistemului de taxare, avansând totodată simplificarea administrativă a taxării, care rămâne esențială pentru creșterea economică.

Consecința mării poveri fiscale pe muncă este un număr foarte redus de contracte de muncă înregistrate - aproximativ 4,5 milioane, reprezentând mai puțin de jumătate din populația activă ocupată - și implicit un deficit cronic al bugetelor de asigurări sociale.

Nivelul de taxare a muncii, calculat ca raport între suma netă încasată de salariat și

¹ Tax burden on labour – Eurostat, disponibil la http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/20_tax_burden_on_labour.pdf

² Miruna Lebedencu, "Ce aduce impozitul unic pe venit: reduceri de impozit, bani mai multi si birocratie mai putina", *Ziarul Financiar*, disponibil la <http://www.zf.ro/analiza/ce-duce-impozitul-unic-pe-venit-reduceri-de-impozit-bani-mai-multi-si-birocratie-mai-putina-2975329>

cheltuiala suportată de angajator este nu doar foarte ridicat, ci și structurat într-un mod complet atipic – cu un prag de intrare abrupt pentru veniturile mici, apoi o curbă mai degrabă plată pentru cele medii și o pantă de-a dreptul regresivă pentru cele mari. Astfel, chiar și în cazul unui angajat care primește salariul minim brut pe economie (975 de lei), taxarea muncii este de 39,6%, calculată pe baza raportului dintre salariul net (724 de lei) și costul total al angajatorului (1199 lei). În cazul unui salariu mediu (unde scade influența așa-numitei deduceri personale de bază, la care nu se aplică impozit pe venit), taxarea muncii este de 42,5%. Ea continuă să crească gradual până la 43% în cazul celor care câștigă de cinci ori salariul mediu pe economie, moment în care contribuțiile pentru asigurări sociale se plafonează. Apoi, cu cât este mai mare venitul, cu atât scade rata de taxare, ajungându-se astfel ca, de exemplu, un salariu de 100.000 de euro să coste doar 36% sub formă de taxe.

Pe lângă nivelul ridicat de taxare, și numărul componentelor este foarte ridicat – există nu mai puțin de zece taxe aplicate separat, începând cu impozitul pe venit („cota unică” de 16%), trecând prin CAS, asigurările de sănătate și cea de șomaj aplicate separat pentru angajat și angajator și încheind cu contribuțiile la Fondul de creanțe salariale, Fondul de risc și accidente, respectiv Contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate (FNUASS).

România a reușit până acum să demonstreze progrese substanțiale la aproape toate celelalte capitole de taxare. De exemplu, reducerea numărului de plăți de la 113 la 14 în doar patru ani s-a tradus într-un salt de 72 de locuri în topul mondial „Doing Business” al Băncii Mondiale³ și poate fi corelată parțial

³ “Paying Taxes” - World Bank Group, disponibil la <http://www.doingbusiness.org/Custom-Query/romania>

cu creșterea gradului de colectare bugetară de la 28-29% la 31,5% din PIB. Taxarea muncii este însă o excepție nefericită care cere o rezolvare la fel de spectaculoasă și care ar putea aduce rezultate pe măsură.

Propunem trei seturi de măsuri, pe termen scurt, mediu și lung, în funcție de nivelul de complexitate necesar:

- pe termen scurt: reducerea numărului de plăți de la 10 la un maximum de 6, prin comasarea contribuției pentru șomaj cu contribuțiile minore și trecerea plății totale exclusiv în sarcina angajatorului. Suplimentar, în urma unor modificări legislative și procedurale mai complexe, se poate reduce și mai mult numărul de plăți prin comasarea contribuțiilor de asigurări sociale și a celor de sănătate și distribuirea lor fie în sarcina angajatului, fie a angajatorului. Efectul ar fi simplificarea operațiunilor necesare plății și un capital suplimentar de încredere al contribuabililor față de modul de folosire a banilor, cu posibile efecte pozitive în privința conformării voluntare și a nivelului de colectare.
- pe termen mediu: adoptarea unui calendar ferm de reducere suplimentară a taxării muncii – fie strict temporal, fie ancorat în ținte de performanță – care să asigure predictibilitate și să le ofere investitorilor o perspectivă favorabilă pentru crearea de locuri de muncă. Etapele de reducere pot fi sincronizate cu pașii de creștere a salariului minim pe economie, astfel încât pierderile directe prognozate la încasările bugetare să poată fi parțial acoperite, iar beneficiile să se regăsească în principal la salariații cu venituri mici – ca alternativă la asistența socială directă.
- pe termen lung: atingerea unei ținte finale adecvate situației în care se află economia și piața muncii din România. Apreciem că aceasta se găsește în jurul cifrei de 30% sau

COTA UNICĂ AJUSTATĂ.

chiar mai jos – pe baza faptului că acolo se situează țări comparabile cu România (Bulgaria, Polonia); țări care acum au taxare mare, dar care în urmă cu 30-40 de ani – când se aflau la un nivel comparabil – nu depășeau cifra menționată (Germania, Franța); sau chiar țări dezvoltate dar care au ales să aplice un regim fiscal favorabil pentru muncă (Marea Britanie, Irlanda, Elveția, Norvegia, SUA). Ca măsură extremă de simplificare, se poate ajunge la un sistem cu doar două taxe, mutual exclusive:

contribuții sociale de 25-30% până la un anumit plafon scutit de impozit pe venit, după care tot ce depășește să fie taxat cu impozitul pe venit, în același procent, dar fără contribuții sociale suplimentare. În acest fel s-ar combina simplitatea unui sistem bazat pe cota unică (contribuabilul plătește același procent indiferent de sumă) și flexibilitatea dată de sistemul de cotă progresivă (doar că este treaba statului să calculeze câți bani intră în contul social personal și câți merg mai departe la bugetul general).